Paul Csavdari

De la Glasul Domnului la Jertfă

Cum au apărut „anexele” cu Cortul în legământul poporului

Una dintre cele mai profunde teme din istoria biblică este modul în care Dumnezeu a interacționat cu poporul Israel și cum a evoluat structura legământului lor. Totul pornește de la ascultarea Glasului divin – iar restul, inclusiv jertfele și Cortul, au apărut ulterior ca o anexă și un cadru organizatoric. Texul biblic ne arată cum dorința lui Moise de a avea „pe Dumnezeu în mijlocul lor” au transformat radical forma relației cu Divinitatea.

Primul legământ: baza relației

La baza relației lui Dumnezeu cu poporul Israel stă Glasul divin– chemarea vie adresată direct inimii. În Exod 20, Dumnezeu rostește cele 10 porunci în auzul întregului popor: „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău…” (Exod 20:1). Cele 10 porunci sunt auzite de toți. Acestea sunt principiile fundamentale ale fidelității și moralei.

Apoi, în Exod 20:22 – 23:33, urmează un set de legi sociale și morale (aprox. 60 de legi) care reglementează viața de zi cu zi: cum tratezi sclavii, cum rezolvi conflictele, cum respecți dreptatea și cum păstrezi ordinea în societate.

Moise le adună într-un singur pachet: „Cartea legământului”.

În Exod 24:3-8, citim cum poporul a auzit aceste legi și a zis: „Vom face tot ce a zis Domnul și vom asculta!”. Moise scrie legile pe un sul, le citește din nou și poporul le acceptă solemn. Apoi urmează stropirea cu sânge – semnul ratificării „primului legământ”. În acel moment, totul e clar: contractul e semnat, iar poporul e de acord să trăiască sub aceste reguli.

Niciun cuvânt despre Cort sau jertfe

În acest prim legământ nu apare nicio poruncă despre Cort, Leviți sau ritualuri complexe.

Tot ce au acceptat solemn sunt cele 10 porunci și legile morale. Dumnezeu nu cere jertfe – cere ascultare. De aceea, ascultarea de Glasul Domnului e inima legământului. Nici profeții, nici ritualuri. Doar chemarea de a trăi în dreptate și loialitate.

Planul Cortului: un „proiect nou” ascuns

Apoi, în Exod 25-31, aflăm că Dumnezeu îi dă lui Moise niște detalii complete despre un Cort ritualic: chivot, altar, perdele, veșminte preoțești. Totul e pregătit cu o precizie remarcabilă. Dar poporul nu știe nimic despre aceste planuri. Cortul ritualic nu face parte din „Cartea legământului” ratificată la Sinai.

Acest „proiect nou” e un cadru de cult centralizat – un mod de a aduna poporul în jurul unui loc sacru unde Dumnezeu să „locuiască”. Însă până la acest punct, Dumnezeu nu i-a cerut poporului așa ceva. Glasul Lui cerea doar ascultare și loialitate, nu jertfe și ritualuri.

Ruptura: vițelul de aur și anularea primului legământ

Dar în Exod 32, poporul cade în idolatrie. Vițelul de aur e dovada clară că n-au reușit să rămână fideli nici măcar legământului de bază. Când coboară de pe munte, Moise sparge tablele de piatră – un act simbolic care arată: „Legământul e anulat. Nu mai există!”

Aici se ridică o întrebare majoră: dacă poporul a eșuat la regulile simple, de ce ar fi inițiat Dumnezeu reguli și mai complicate (jertfe, Cort, preoți)? Iar textul biblic ne arată că pe munte au avut loc mai multe disuții și „negocieri” inițiate de Moise și acceptate de Dumnezeu, dar toate acestea nu sunt cerințe din inițiativă divină.

Așadar, acest „proiect nou” al Cortului e o „anexă” pe care Dumnezeu o acceptă la cererea lui Moise (Exod 33:15-17). Cortul nu e un proiect inițiat ori cerut de Dumnezeu, dimpotrivă – e o ofertă, o compensare pentru un popor slab, care are nevoie de ceva vizibil în mijlocul lor. Aceasta este mesajul întregii întâmplări de la Sinai: în timp ce Moise si Dumnezeu discută în amănunt planurile Cortului, poporul dornic de a avea o reprenentare vizuală și fizică a lui Dumnezeu, cade in idolatrie. De aceea Cortul este exact opusul idolatriei: Cortul reprezintă un Dumnezeu nevăzut care locuiește în mijlocul poporului.

Importanța acestui moment:

- Arată că Moise nu cere „anexele” pentru sine– ci pentru popor.
- E dovada că dorința de a-L avea pe Dumnezeu în mijlocul lor e o preocupare sinceră a lui Moise, nu o „strategie de putere”.

Moise, negociatorul poporului

Când Dumnezeu zice că vrea să-i nimicească pe toți și să facă un alt popor din Moise, Moise refuză „oferta” de a fi tatăl unei noi națiuni. El spune:

- *„Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci șterge-mă din cartea Ta pe care ai scris-o!” (Exod 32:32).*

Aici, Moise se oferă ca „garanție” pentru popor– vrea ca viața lui să fie prețul iertării lor. Este evident că nu Dumnezeu cere acest sacrificiu– Moise îl propune ca pe un act de iubire și

responsabilitate.
Însă Dumnezeu nu acceptă jertfa lui Moise, ci îi răspunde:

- *„Pe cel ce a păcătuit împotriva Mea, pe acela îl voi șterge din cartea Mea” (Exod 32:33).*

Cu alte cuvinte: fiecare e responsabil pentru propriile fapte. Dar Dumnezeu acceptă ca Moise să fie „mediatorul” care obține iertarea colectivă.

Apoi Dumnezu îî spune lui Moise: "Suie-te în țara aceasta unde curge lapte și miere. Dar Eu nu Mă voi sui în mijlocul tău, ca să nu te prăpădesc pe drum, căci ești un popor încăpățânat." (Exod 33:3).

Însă Moise revine cu inițiativa Cortului și se roagă:

- *„Dacă nu mergi Tu Însuți cu noi, nu ne lăsa să plecăm de aici!” (Exod 33:15).*

Iar Dumnezeu răspunde:

„Voi face și lucrul acesta pe care Mi-l ceri…” (Exod 33:17).

Aici e clar că nu Dumnezeu cere un Cort– Moise e cel care vrea un cadru în care poporul să aibă sentimentul prezenței divine și să rămână unit. Moise e negociatorul și el vrea ca Dumnezeu să rămână cu poporul, chiar dacă acesta a căzut.

Refacerea legământului – „al doilea legământ”

În Exod 34, Moise urcă din nou pe munte și primește noile table cu 10 porunci (Exod 34:1). Legământul e reînnoit.

Dar e interesant că de data aceasta, Dumnezeu dă un set de reguli mai restrâns (Exod 34:11-26) – reguli care să asigure sfințenia și să ferească poporul de idolatrie.

Cortul și jertfele nu sunt încă prezentate poporului– ele apar după reînnoirea legământului, ca „anexă”, fiind cererea lui Moise.

„Anexa” – Cortul și jertfele: dorința lui Moise, nu cererea lui Dumnezeu

După ce legământul e refăcut, Moise convoacă poporul și le prezintă planul Cortului (Exod 35). Poporul răspunde cu entuziasm: aduce daruri, construiește – și astfel, „anexa” devine parte a legământului.

- Cortul devine simbolul unității poporului: toți contribuie, toți se roagă la același loc sfânt.
- Dar în același timp, Cortul e un compromis: un cadru organizatoric care nu era parte din idealul inițial.
- Dumnezeu acceptă acest compromis pentru că poporul vrea să aibă un simbol al prezenței Lui – dar mereu va insista prin profeți: „Nu jertfe voiesc, ci ascultarea Glasului Meu!”

Cortul și jertfele nu pot înlocui ascultarea Glasului. Cortul e un cadru fizic și colectiv. Glasul e personal și viu – și poate „vorbi” dincolo de orice altar sau ritual.

Profeții – glasul care corectează sistemul

Aici apare rolul profeților: ei sunt cei care țin vie conștiința poporului și reamintesc că Dumnezeu vrea ascultare, nu sânge.

Episodul din Numeri 11, când Duhul coboară peste cei 70 de bătrâni (și peste Eldad și Medad în tabără), arată clar că Glasul lui Dumnezeu nu e proprietatea preoților.
Profetul e semnul că Glasul poate vorbi oriunde – chiar în afara ritualului, chiar în afara Cortului.

Profeții devin astfel „corectorii Cortului" – când preoții uită scopul legământului, profeții strigă: „Așa vorbește Domnul!"

Visul lui Moise: „Toți să fie proroci!"

În Numeri 11:29, Moise exprimă visul final:

- *„O, de-ar da Domnul Duhul Său peste tot poporul și toți să fie proroci!"*

Moise știa că un Cort poate aduna oamenii, dar numai Glasul poate transforma inima.
Cortul e simbolul unității naționale. Glasul e legătura vie cu Dumnezeu.
Visul lui Moise e ca fiecare om să aibă direct „acces" la Glas – fără să depindă de ritual sau preot.

Tensiunea permanentă: Glasul și instituția

După instalarea Cortului, poporul trăiește mereu între acești doi „poli":

- Cortul– stabilitate, ordine, ritual.
- Glasul– libertate, viață, mustrare.

De aceea, profeții – de la Samuel până la Maleahi – sunt esențiali: ei reamintesc mereu că Dumnezeu nu e legat de clădiri și ceremonii. El vrea ascultare.

Concluzia: Glasul Domnului

Toată istoria legământului e o lecție:

- Primul legământ – fidelitate morală și ascultarea Glasului.
- După eșec (vițelul de aur), Cortul apare ca „anexă" – un cadru cerut de Moise pentru binele poporului.
- Dar Glasul rămâne cheia legământului.

Iar Dumnezeu arată mereu – prin profeți, prin Isus – că jertfa exterioară nu valorează nimic fără ascultarea Glasului.